

Rotterdamin suomalaisen lauantaikoulun opetussuunnitelma

1. Opetuksen tehtävä ja arvoperusta

Rotterdamin suomalaisen lauantaikoulun opetussuunnitelma perustuu opetushallituksen Suomi-koulujen opetussuunnitelmasuositukseen. Opetus on vuosiluokkiin sitoutumatonta ja opetuskielenä on suomi.

Arvostamme kulttuurien moninaisuutta ja lauantaikoulussa eri kulttuuri- ja kielitaustoista tulevat oppilaat kohtaavat toisensa ja voivat luoda monimuotoisia vuorovaikutussuihteita. Pidämme myös tärkeänä oppia arvostamaan ympäristöämme ja omaa kulttuuriperintöämme.

Koulumme arvoperustana on auttaa lasta rakentamaan omaa monikielistä identiteettiään, maailmankuvaansa ja –katsomustaan sekä löytämään paikkaansa maailmassa.

Toimintakulttuurissamme ja opetuksessamme pyrimme yhteisöllisyyteen ja kannustavuuteen, jotka luovat kasvualustan oppimisen ilolle ja halulle, uteliaisuudelle ja luovuudelle. Oppiessaan oppilas saa onnistumisen kokemuksia, jotka luovat pohjaa uuden oppimiselle ja terveen itsetunnon muodostumiselle. Välittävä ja arvostava vuoro-vaikutus rohkaisee oppilasta ilmaisemaan ja pohtimaan hänelle merkityksellisiä asioita.

Suomi-kouluna lauantaikoulun tehtävänä on tukea ulkomailla asuvien lasten ja nuorten suomen kielen taitoa ja suomalaisen kirjallisuuden ja muun kulttuurin tuntemusta. Suomi-koulujen opetus on varsinaisen kouluopetuksen rinnalla annettavaa opetusta. Se sisältää suomen kielen opetusta sekä tutustumista monimuotoiseen suomalaiseen kulttuuriin, luontoon, maantuntemukseen, historiaan ja yhteiskuntaan. Päävastuu suomen kielen ylläpitämisestä ja kehittämisestä on kuitenkin perheellä.

Lauantaikoulun tavoitteena on erityisesti herättää ja ylläpitää oppilaan kiinnostus suomen kieleen. Kielitaitoa ylläpidetään ja kehitetään oppilaan ikä- ja taitotason mukaisesti. On tärkeää, että ryhmässä on tilaisuus keskinäiseen suomenkieliseen vuorovaikutukseen ja ilmaisun eri muotoihin.

2. Oppimiskäsitys

Lauantaikoulun oppimiskäsitys perustuu niin Suomen peruskouluissa, vaihaskasvatuksessa kuin Suomi-koulujen opetussuunnitelmassa esitettyyn oppimiskäsitykseen:

“Suomi-koulujen opetussuunnitelmasuositus perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija ja oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Opetellessaan uusia tietoja ja taitoja oppilas tottuu samalla asettamaan tavoitteita ja toimimaan vuorovaikutuksessa vertaisryhmän, aikuisten ja eri yhteisöjen kanssa. Yhdessä oppiminen edistää oppilaiden luovan ja kriittisen ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoja.”

Pääpaino kaikessa oppimisessa koulussamme on myönteisten kokemusten tuottaminen. Kielen ja ajattelun kehittäminen liitetään kunkin oppilaan aiemmin opittuun ja koettuun. Pyrimme myös vahvistamaan oppilaan kielitietoisuutta ja kannustaa häntä käyttämään eri kielen taitoja kaiken oppimisen tukena. Tuemme näin lapsen monikieliseksi kasvamista. Etenkin vuorovaikutuksellinen herkkyys on tässä tärkeässä asemassa ja yritämme parhaamme luodaksemme mahdollisimman hyviä vuorovaikutustilanteita jokaiselle lapselle.

3. Koulun toimintaympäristö

Rotterdamin suomalainen lauantaikoulu järjestetään Rotterdamin merimieskirkon tiloissa, jossa järjestetään myös suomalaisia taidenäyttelyitä, myydään suomalaisia tuotteita sekä ruokaa. Merimieskirkolla näkyvät myös suomalaiset juhlapyhät. Merimieskirkko tuo luontevasti koulumme osaksi suomalaista yhteisöä ja kulttuuria. Oppilaat ovat luontevasti oman vertaisryhmänsä ja opettajansa lisäksi vuorovaikutuksessa merimieskirkon suomalaisen henkilökunnan kanssa. Lisäksi tiloissa sijaitsee kirjasto, josta voi lainata suomenkielisiä kirjoja.

4. Opetuksen järjestäminen

Opetuksen järjestää Rotterdamin suomalainen lauantaikoulu, joka on voittoa tuottamaton yhdistys.

Kouluumme ovat tervetulleita kaikki lapset, joilla on jonkinlainen side Suomeen. Suomen kielen taito ei ole välttämätön, mutta tällöin opetus on kielikylpyopetuksen kaltaista, koska opetuskieli on suomi. Opetus on suunniteltu 3 – 18 -vuotiaille.

Suomi-koulujen oppilaiden perheiden kielelliset ja kulttuuriset taustat ovat usein hyvin erilaisia. Suomi-koulujen opetuksen järjestämistä ohjaavat koulun oppilaiden kielitaustat, kielitaidon taso ja ikäryhmät. Rotterdamin lauantaikoulu jakaa oppilaat tarkoituksenmukaisiin ryhmiin. Pyrimme ottamaan huomioon niin oppilaan kehitystason kuin kielelliset valmiudet. Opetushallituksen Suomi-koulujen opetussuunnitelma määrittelee kielitaidon tasot seuraavasti:

Alkava kielitaito

- asioiden ja esineiden nimeämistä
- helppojen ilmaisujen ja fraasien osaamista
- suppeaa viestintää kaikkein tutuimmissa tilanteissa
- suppea sanasto
- horjuntaa tutuissakin sanoissa ja rakenteissa

Kehittyvä kielitaito

- lyhyt kerronta ja kuvailu
- kasvokkaisen vuorovaikutuksen perustarpeet
- arkisanaston melko hyvä hallinta
- yleisimpien sanojen ja rakenteiden melko hyvä hallinta

Itsenäinen kielitaito

- monipuoliset ilmaisukeinot asioiden kuvailussa ja vertailussa • selviytyminen monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa • puutteet sanastossa eivät vaikeuta asioiden ilmaisua
- kielen ja oikeinkirjoituksen melko hyvä hallinta

Käytännössä jaamme oppilaat tarkoituksenmukaisesti ryhmiin edellä esitetyn kielitaidon sekä lapsen iän perusteella. Joskus kuitenkin oppilaita ilmoittautuu niin vähän, että kaikki ovat sammassa ryhmässä. Tällöin korostuu opetuksen eriyttäminen sekä mahdollisuus laatia kullekin oppilaalle vanhempein ja oppikaan kanssa yhdessä oma opetussuunnitelma.

Lauantaikoulu järjestää opetusta keskimäärin kaksi kertaa kuukaudessa kahden tunnin ajan kerrallaan.

5. Oppilaan tukeminen ja ohjaus

Ohjauksella tarkoitetaan jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa oppilaan oppimisen ja kehityksen tueksi. Ohjaus on osa kaikkien koulussa ja sen erilaisissa oppimisympäristöissä työskentelevien yhteistä työtä. Koulun toimintakulttuuri ja yhteistyö kotien kanssa tukevat ohjauksen järjestämistä.

Suomeen muuttavia oppilaita vanhempineen ohjataan tutustumaan kotiperuskouluun, erilaisiin etämateriaaleihin sekä Suomen peruskoulun koulukulttuuriin ja oppimistavoitteisiin. Vanhemman tai muun huoltajan toiveesta lauantaikoulun opettajan on mahdollista olla yhteydessä oppilaan tulevaan kouluun Suomessa ja antaa suullinen arvio oppilaan suomen kielen taidosta.

Lauantaikoulussa pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään tieto- ja viestintäteknologiaa. Oppilaita ohjataan korkealaatuisen suomenkieleisen digitaalisen materiaalin kriittiseen käyttöön. Oppilaita kannustetaan omaehtoiseen suomenkieliseen opiskeluun verkkomateriaalien avulla sekä keskustellaan sosiaalisen median käytösnormeista sekä vaaroista.

Päämääränä on halu elinikäiseen suomen kielen oppimiseen ja kehittämiseen. Oppilaita kannustetaan kanssakäymiseen suomalaisyhteisöjen kanssa sekä suomenkielisten ikätovereiden kanssa. Oppilaita ohjataan myös seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia Suomessa verkon, television sekä sanoma- ja aikakauslehtien avulla unohtamatta ikätasolle sopivaa kauno. Ja tietokirjallisuutta.

6. Opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Suomalaisissa kouluissa korostetaan oppilaiden monilukutaidon kehittämistä ja vahvistamista. Suomi-koulujen opetussuunnitelmasuositus muotoilee:

“Suomi-koulujen opetuksen tavoitteena on kehittää ja vahvistaa oppilaan monilukutaitoa, jolla tarkoitetaan erilaisten tekstien tulkinnan, tuottamisen ja arvottamisen taitoja. Se luo perustan kriittisen ajattelun ja oppimisen taitojen kehittymiselle ja kyvylle hankkia, yhdistää, muokata, tuottaa, esittää ja arvioida tietoa eri muodois-sa, eri ympäristöissä ja tilanteissa sekä erilaisten välineiden avulla. Monilukutaito laaja-alaisena osaamisena auttaa oppilaita hahmottamaan, jäsentämään ja ymmärtämään erilaisia kulttuurisia viestinnän muotoja ja ympäristöjä sekä rakentamaan omaa identiteettiään niitä käyttämällä. Monilukutaito pohjautuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit voivat olla muun muassa kirjoitettuja, puhuttuja, äänellisiä, kuvallisia, kinesteettisiä, painettuja, analogisia tai digitaalisia. Tietoa voidaan tuottaa ja esittää sanallisten, kuvallisten, numeeristen tai muiden symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla. Monilukutaito tähtää kriittiseen ja kulttuuriseen lukutaitoon. Näin monilukutaito yhdistyy kiinteästi ajattelu- ja tiedonhallintataitoihin erilaisissa oppimisympäristöissä ja -tilanteissa. Monilukutaito on osa eri oppimiskokonaisuuksien opiskelua. Oppilasta ohjataan ymmärtämään ja hallitsemaan eri teemoille tyypillisiä tapoja käsitteellistää ja ilmaista asioita. Oppilaat saavat valmiuksia välittää hankkimaansa tietoa, etsiä ratkaisuja ongelmiin ja tuottaa uutta tietoa monessa eri muodossa ja eri välinein. Opetus mahdollistaa oppilaan viestintätaitojen kehittymisen monimediaisissa ja teknologisesti tuetuissa oppimisympäristöissä myös internetiä ja sosiaalista mediaa hyväksi käyttäen. Opetus mahdollistaa erilaisten tekstien tulkinnan, käyttämisen ja tuottamisen sekä yksin että yhdessä muiden kanssa. Opetuksessa tarkastellaan oppilaille merkityksellisiä tekstejä niin, että oppilaat voivat hyödyntää opiskelussa vahvuuksiaan ja itseään kiinnostavia sisältöjä. Monilukutaidon opetuksessa korostuu vuorovaikutus ja toiminnallisuus eli se, miten erilaisissa kielenkäyttötilanteissa toimitaan ja mihin kieltä käytetään.”

Suomen kielen lähtötason kartoitus tapahtuu lauantaikoulussa muun tekemisen ohessa. Lapsen iästä ja taidoista riippuen menetelminä voivat olla mm. piirtäminen (sanaston ja käsitteiden ymmärrys), kuullun tai luetun ymmärtäminen, kirjoittaminen ja keskustelut. Suomi-koulujen opetusohjelmasuositus jakaa kielitaidon ikäryhmittäin alkavaan, kehittyvään ja itsenäiseen kielitaitoon ja asettaa tavoitteet kullekin kielen osa-alueelle. Lauantaikoulu ei ole oppilasmäärältään suuri koulu, joten voimme asettaa kullekin oppilaalle henkilökohtaiset oppimistavoitteet kunkin kielitaidosta lähtien. Noudatamme opetussuunnitelmaehdotuksen https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/168172_suomi-koulujen_opetussuunnitelmasuositus_2015.pdf esittämiä päälinjoja kielen oppimisessa niin, että kukin oppilas voi kehittyä jokaisella kielen osa-alueella.

Kirjallisuudella on itse kielen ohella keskeinen ja tärkeä rooli Suomi-kouluissa. Se tukee niin oppilaan ajattelun ja identiteetin kehittymistä kuin kielitaidonkin kehittymistä ikäkautta vastaavalle taito- ja abstraktiotasolle. Kirjallisuudella

tarkoitetaan monia erilaisia tekstejä ja niihin mahdollisesti liittyviä kuvia, ääniä, värejä ja linkkejä. Perinteisten kuvakirjojen, sarjakuvien ja kirjojen rinnalle ovat tulleet nettisarjakuvat, netistä luettavat e-kirjat, äänikirjat, tarinalliset nettipelit ja fanfiktio. Nykylyriikkaan kuuluvat paitsi perinteiset lastenlorut ja –runot myös laululyriikka. Lauantaikoulussa emme pelkästään lue tai kuuntele kirjallisuutta vaan myös itse yksin tai ryhmissä tuotamme kirjallisuutta.

Suomi-kouluissa opetusta eheytetään oppimiskokonaisuuksilla. Tällä tarkoitetaan sellaista pedagogista lähestymistapaa opetuksen toteuttamisessa, jossa yhdistetään eri tiedonalojen tietoja ja taitoja toisiinsa liittyviksi kokonaisuuksiksi tai teemoiksi. Sisällöistä muodostetaan oppilaan elämää vastaavia kokonaisuuksia, jossa oppimista voi ohjata hänen omat kysymyksensä ja kiinnostuksen kohteensa. Tällä tavalla oppilas voi olla mukana opetuksen suunnittelussa. Lauantaikoulu käyttää opetuksen suunnittelun ja toteutuksen apuna Suomi-koulujen opetussuunnitelmasuosituksen ehdotuksia erilaisiksi oppimiskokonaisuuksiksi ja käyttää toteutuksessa monipuolisia menetelmiä kuten mediaa ja tieto- ja viestintäteknologiaa, kuvallista ilmaisua, käden taitoja, musiikkia, draamaa ja muuta kehollista ilmaisua.

7. Oppimisen arviointi

Lauantaikoulussa oppimista arvioidaan suhteessa kunkin henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Kuten lähtötason arviointikin, oppimisen arviointi tapahtuu opiskelun ohessa ja sen tarkoitus on ohjata opiskelua ja itsearviointia. Painopiste on oppimista edistävissä ja kannustavassa arvioinnissa. Arviointi tukee suomen kielen oppimista ja kielitaidon edelleen kehittämistä. Koulu ei anna todistuksia.